

Handreiking Minnelijke Schuldhulpverlening

Introductie

U heeft een openstaande vordering en doet wat u kan om die betaald te krijgen. Het is nog niet gelukt en u bevindt zich dus in de positie van schuldeiser. U kunt dan te maken krijgen met een schuldhulptraject. De begeleidende schuldhulpverlener werkt in zo'n geval hard om met alle schuldeisers tot een aanvaardbare regeling te komen. Zolang dat in goed overleg met alle betrokken partijen gaat (en niet via de rechter), spreken we van een minnelijk traject.

In deze handreiking leest u hoe zo'n minnelijk traject in zijn werk gaat, wat u mag verwachten en op welke momenten er met u wordt gecommuniceerd.

Waarom schuldhulpverlening?

In Nederland hebben meer dan één miljoen huishoudens betalingsproblemen. Een aantal dat bovendien stijgt. Voor een deel van die huishoudens zijn de betalingsproblemen zo groot dat ze niet binnen redelijke termijn vallen op te lossen. We spreken van problematische schulden wanneer aflossen niet binnen 3 jaar lukt.

De oorzaken van zulke grote schulden zijn divers. Soms ligt het aan een eenmalige gebeurtenis zoals ziekte, baanverlies of een scheiding. In andere gevallen spelen er structurele problemen zoals laaggeletterdheid, een verstandelijke beperking of een verslaving.

Eenmaal in de schulden is het moeilijk er weer uit te komen. Gaten worden met gaten gevuld. Incassotrajecten zorgen voor extra kosten. De stress van het hebben van schulden heeft bovendien een grote impact op cognitieve vaardigheden en doe-vermogen. Tegen de tijd dat hulp wordt gezocht, is de situatie vaak al behoorlijk uit de hand gelopen.

Huishoudens met schulden kosten de maatschappij veel geld. Problematische schulden leiden tot hogere kosten in de gezondheidszorg, er ontstaan problemen in het gezin en op het werk en mensen in de bijstand vinden moeilijker een baan. Voor schuldenaren betekent schuldhulpverlening een kans op een nieuwe start waardoor de aandacht weer naar het normale leven kan. Voor u als schuldeiser wordt de kans groter dat u nog (een deel van) uw geld terugkrijgt. In ieder geval ontstaat er duidelijkheid en voorkomt u dat u nog extra incassokosten maakt die niet terug te vorderen blijken.

Hoe ziet een minnelijk schuldhulpverleningstraject eruit?

Het proces van schuldhulpverlening kent een aantal vaste elementen. U als schuldeiser raakt vooral in het tweede deel van het traject betrokken, vanaf het schuldregelen.

Aanmelding

De situatie van een schuldenaar wordt in kaart gebracht. Daarbij wordt ook gekeken of de schuldenaar recht heeft op schuldhulp. Als er sprake is van een crisissituatie (zoals een dreigende huisuitzetting) wordt die als eerste opgepakt.

Stabiliseren

Inkomsten en uitgaven worden in balans gebracht. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat er toeslagen of een (aanvullende) uitkering wordt aangevraagd. Maar ook dat er in uitgaven wordt gesneden. Stabilisatie is pas klaar als een schuldenaar weer structureel aan zijn lopende verplichtingen kan voldoen. Soms lukt het na het stabiliseren om alle schulden af te betalen. Vaak moet er helaas worden gesaneerd: niet alle schulden worden afgelost. In dat geval volgt de fase van schuldregelen.

Schuldregelen

Het schuldregelen begint met het formele verzoek om een saldo-opgave aan alle schuldeisers (ook als in een eerdere fase al een voorlopige inventarisatie is gedaan). Op basis van dit schuldenoverzicht en de afloscapaciteit maakt de schuldhulpverlener een schuldregelingsvoorstel. De schuldhulpverlener houdt hierbij altijd oog voor de belangen van de schuldenaar én de schuldeiser. Het gaat om het hoogste aanbod aan de schuldeisers dat haalbaar is voor de schuldenaar.

De berekeningen worden gedaan op basis van vaste normen voor zaken als vaste lasten en levensonderhoud. De berekeningswijze in een minnelijk traject is gelijk aan die in een wettelijk traject op basis van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). Ook de maximale aflostermijn van 18 maanden is voor het minnelijke traject gelijk aan het wettelijke traject. Deze werkwijze is vastgelegd in de gedragscode en modules van de NVVK, de brancheorganisatie van de schuldhulpverleners.

In het schuldregelingsvoorstel staan behalve de hoogte ook de termijnen van betaling. De afbetaling van schulden kan op twee manieren:

1. In jaarlijkse termijnen voor de duur van de schuldregeling.
2. In één keer bij de start door middel van een saneringskrediet, verstrekt door bijvoorbeeld een kredietbank. De schuldenaar lost vervolgens het saneringskrediet af aan de verstrekker voor de duur van de schuldregeling.

De duur van een schuldregeling voor de schuldenaar is in beide gevallen maximaal 18 maanden.

Lopende schuldregeling

Wanneer alle schuldeisers akkoord zijn, gaat de schuldregeling van start. Bij afbetaling in termijnen voert de schuldhulpverlener jaarlijks controles uit. Daarbij wordt gekeken naar omstandigheden die kunnen leiden tot aanpassing van de schuldregeling zoals veranderingen in inkomen. Deze

aanpassingen kunnen in het voordeel of nadeel zijn van de schuldeiser. De genormeerde berekeningswijze blijft het uitgangspunt.

Einde regeling

Als u als schuldeiser akkoord gaat met een saneringsvoorstel, ziet u af van een deel van uw vordering op de schuldenaar. Voor het bedrag van uw vordering boven de overeengekomen aflossing verleent u 'finale kwijting'.

Wat als een minnelijk schuldhulptraject dreigt te falen?

Als alle schuldeisers akkoord gaan met het voorstel, volgt een minnelijke schuldregeling. Soms reageert een schuldeiser niet op het voorstel. Of één of meer schuldeisers gaan niet akkoord met het voorstel. In die gevallen kan een schuldhulpverlener zich tot de rechter wenden om een dwangakkoord tot stand te brengen of – als dat niet lukt – een wettelijke schuldregeling aan te vragen op basis van de Wsnp. Ook dan loopt de oplossing via de rechter.

Aan een dwangakkoord of een wettelijke schuldregeling zijn extra kosten verbonden zoals de vergoeding voor de Wsnp-bewindvoerder. Deze kosten worden vergoed uit de afloscapaciteit van de schuldenaar en worden dus in mindering gebracht op het uit te betalen bedrag aan de schuldeisers.

Momenten van communicatie

Op een aantal vaste momenten communiceert de schuldhulpverlener direct met u als schuldeiser. Dat is bij:

- Aanmelding (optioneel, als daar op voorhand afspraken over zijn gemaakt)
- Het verzoek tot saldo-opgave
- Het voorstel tot een schuldregeling
- De definitieve regeling (of het mislukken van een regeling)
- Jaarlijkse controles (als er wordt afgelost in termijnen)

Daarnaast neemt de schuldhulpverlener contact met u op wanneer er vragen of bijzonderheden zijn. Uiteraard kunt u ook contact opnemen met de schuldhulpverlener als daar een reden voor is. Doe dat in ieder geval als er nieuwe schulden (dreigen te) ontstaan.

Globale tijdslijnen

Afspraken over het schuldhulpproces

Wanneer schuldeisers vaker met schuldhulpverlening te maken hebben, kunnen ze aanvullende afspraken maken met betrokken schuldhulpverleners. Die afspraken dragen bij aan een sneller proces met lagere administratieve lasten. Een voorbeeld is digitale communicatie via het Schuldenknooppunt.

Met grote schuldeisers en koepelorganisaties sluit de NVVK landelijke convenanten over het proces van minnelijke schuldhulpverlening. Daarin liggen afspraken vast over onder meer schuldenrust, het aantal communicatiemomenten, reactietermijnen en een vereenvoudigd akkoord door schuldeisers. De NVVK heeft convenanten met de Nederlandse Rijksoverheid, diverse deurwaarders en incassopartijen maar ook met commerciële spelers zoals KPN en VodafoneZiggo. Voor andere schuldeisers geldt het standaardproces zoals beschreven in deze handreiking.

Vragen?

Heeft u te maken met een schuldhulptraject en heeft u vragen? Neemt u dan contact op met de schuldhulpverlener die het proces begeleidt.

Bent u geïnteresseerd in het Schuldenknooppunt of een convenant met de NVVK? Neem dan contact op via info@nvvk.nl.